

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Bulla Compositiones

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

*Cruciatam
Aliquis ne
gant.*

absolvendi ab hujusmodi casibus Bullæ Cœnæ, & testatur, sic dixisse Clement. VIII. in quodam examine Episcoporum. Et Bleda *opus. defens. fidei in causa Moriscorum, cap. 31.* observat, duos viros Hispanos repulso ab Episcopatu, cum examinarentur coram dicto Pontifice, quod dixerint, in Hispania casus Bullæ Cœnæ absolvi posse per cruciatam. Sed, hoc non obstante praxis Hispaniarum est, ut per cruciatam absolvantur casus hujusmodi præter hæresim, & fieri posse docent Rodriq. Sanch. & alii multi, quos citat, & sequitur Ludovicus à Cruce *in Cruc. disp. 1. cap. 10. dub. 12. num. 8.* Ratio est primò; quia in Bulla Cruciatæ hoc expressè conceditur; ergo si per Bullam Cœnæ singulis annis revocaretur, Pontifex singulis annis sibi contradiceret. Deinde; quia Sixtus V. post generalis derogationem supra factam apposuit exceptionem: nisi hujusmodi casus Bullæ Cœnæ in eis patentibus litteris expressè comprehendantur. Sed in Bulla Cruciatæ comprehenduntur, excepta hæresis ergo. Vide dictum de la Cruz, *p. 1. tr. 11. ref. 96. & p. 4. tr. 4. ref. 18.*

31. Sacerdos approbatus ab Ordinario potest absolvere à casibus dubiis incœna Domini, Pelizarius, & alii, *par. 2. tr. 14. r. 8. v. 63. §. Nota.*

*Appellans
ad concilium
generale co-
gregatum à
Papanon in-
cidit in cen-
suram Bullæ.
Nec qui le-
git Adonem
Marini.*

32. Appellans à Papa ad Concilium generale congregatum actu existens, non ad futurum, non incidit in censuram Bullæ Cœnæ, cum Ugolino, nec consilium dantes. Reginald. & coram DD. *par. 10. tract. 11. ref. 60.* & maximè quando esset evidens injustitia, *ibidem §. Nota hic etiam.*

*Libros pro-
hibitos pos-
sumus con-
signare con-
fessario, &
non per nos
comburare.*

33. Legens Adonem Marini non incurrit in censuram Bullæ Cœnæ Carena, *p. 10. tr. 12. ref. 48.* Tutius est libros prohibitos deferre confessario, ut sancto Officio deferat, quam per se comburere. Dian. *ibid. §. Sed si aliquis.*

*Legens in-
scriptionem
libri hæreti-
calis, non in-
currit cen-
suram.*

34. Legentem inscriptionem libri hæreticalis, quemadmodum & qui minus legent quam unicam paginam, dixere Sanch. Sà, Vidald. & alii non incurrit Bullæ censuram. Puto tamen ea censura

ligari, qui legeret Epistolam, concionem, aut aliam papyrum hæretici soluta, quavis liber non sit, *p. 10. tr. 12. ref. 47.* ubi curiosa hac de re variorum placita.

*Bene tamen
qui legeret
Epistolam,
concionem,
&c.*

BULLA COMPOSITIONIS.

1. **B**ulla Compositionis est peculiare diploma Pontificis, in qua conceditur cuilibet habenti debita incerta, aut bona male acquisita ignoto domino, infra summam 300. aureorum, & viginti unius cum carenis octo, & granis. ut accipiendo tot Bullas, quot requiruntur, computando per singulas Bullas uncias duas tarenos septendecim & granos quatuor, illa sibi retineant. Ita tamen, ut talia debita, aut furta incerta facta non sint ex confidentia talis Bullæ. Si verò summa debitorum, &c. excedat summam præfatam, non potest debitor uti beneficio Bullæ, saltem quoad excessum, sed potest facere peculiarem compositionem cum Commisario Cruciatæ. Circa hæc Bullam sunt aliqua dubia, ¶

*Bulla com-
positionis
quid sit, &
ad quantam
summam
infervidat?*

2. Primum est. An debitum contractum cum multis de civitate, ut est illorum, qui falsis mensuris, aut ponderibus vinum, frumentum, oleum, & similia vendunt, dicatur incertum, ut per Bullam compositionis possit retineri? Affirmat Trullench *in Cruc. lib. 2. dub. 4. numer. 4.* Sed Becanus *in 2. 2. tomo 2. quest. 44. numer. 2.* & alii communiter negant. Nam in his casibus, quamvis ignorentur omnes ementes in particulari, & summa, in qua unusquisque fraudatus sit; est tamen conjectura plus; minus perseverare eisdem ementes, vel illorum hæredes: quibus proinde fieri par restitutio, modo quem ponit Filliucius, *tomo 3. tractat. 32. cap. 4. numero 97.* & Molina *de institut. tomo 3. tractat. 2. disputat. 745. numero 4.* Ut scilicet, quanto in mensura, & pondere carius vendebat, tanto majoribus utens vilius vendat, usquequò totam summam restituat saltem pluribus eorum, qui damnatum passi sunt. Igitur, cum hujusmodi

*Bulla com-
positionis
non possunt
uti fraudan-
tes in pon-
dere, & mē-
sura, quia
hoc debitum
non est in-
certum.*

*Idem die de
Senatore quò
vendebat ci-
vitati fru-
mentum ca-
rius, quam
e mebat.*

modi

*Sed contra-
ria opinio
est proba-
bilis.*

modi debitum non sit incertum, non potest restitui pauperibus, nec consequenter componi per Bullam. Ita Petrus de Navarra de restit. lib. 4. cap. 2. num. 69. part. 4. tractat. 4. resolut. 46. §. Sed Resolutio, & resolut. 113. Quod etiam dicendum de Senatore, qui frumentum, quod ipse emebat rarens 30. vendebat Civitati 36. Nam hodie debitum toti populo restitui potest, augendo panem in pondere: & sic non potest per Bullam componi. Sed contraria sententia Vasquez de restit. cap. 5. §. 4. num. 47. videtur probabilis propter auctoritatem D. Thomæ in 5. distinct. 15. quæst. 1. art. 5. docentis, quod prædator civitatis possit damnum expendere in usus civitatis, secundum arbitrium Episcopi, par. 4. tr. 7. res. 46.

*Bulla com-
positione
per Bullam,
non tenetur
qui restitui-
tore domi-
no compa-
renti.*

3. Secundum dubium est. An, si post factam compositionem per Bullam dominus compareat, debeat illi restitui? Et, si debitum existat, aut ex eo debitor factus sit locupletior, affirmat Villalobos tom. 1. tract. 19. num. 9. Quia non est credendus Pontifex velle privare dominum jure suo. Sed magis placet negativa sententia Trullench in Bull. lib. 3. dub. 4. num. 8. Quia hæc compositio æquivaleret præscriptioni. Sicut etiam Respublica transfert dominia media præscriptione, ita Pontifex media compositione, quia ipse est administrator omnium bonorum temporalium, quatenus concernunt spirituale, part. 4. tr. res. 112.

*Bullam com-
positionis
concedere
potest Episcopus
pro sua
diocesi.*

4. Tertium est. An Bullam Compositionis possit concedere Episcopus pro sua diocesi? Et affirmativè respondendum est cum Villalobos, tom. 1. tract. 19. num. 11. contra Sylvestrum. Quia nullo jure constat, id esse reservatum Papæ. Et credi potest voluntatem creditorum esse, quod in debitis incertis Episcopus consulari conscientias suarum ovium. Fortasse verò illam non concedatur, quia concedit Papa. Ibid. §. Notandum.

BULLA CRUCIATÆ,
Quoad indulgentias.

*Bulla Cru-
ciatæ quid
sit*

1. Bulla Cruciatæ est diploma Pontificium, per quod certæ Indul-

gentiæ, & privilegia conceduntur solventibus certam elemosynam in subsidium belli contra infideles. Unde privilegia Bullæ, & Jubilæi circa dispensationem latè interpretanda sunt, p. 8. tr. 3. res. 45.

2. Pleraque, quæ hijs differimus de Bulla transfer ad Jubilæum: Nam quoad Indulgentias, onera, &c. in multis conveniunt.

3. Per Bullam Cruciatæ conceditur confessis, aut Contritis Indulgentia plenaria semel in vita, & semel in morte. Ita Leone de Jubil. p. 1. q. 6. n. 229. Illi verò, qui pergit ad bellum, conceditur, toties, quoties peccaverit & confessus fuerit. Ita Villalobos to. 1. tr. 27. n. 3. p. 1. tr. 11. res. 109.

*Bulla conce-
dit Indul-
gentiam ple-
nariam se-
mel in vita,
& semel in
morte.*

4. Adverte primò, quod Indulgentia conceditur tantum pro articulo, non pro periculo mortis.

5. Forma eam applicandi hæc est: Si vñ mortem obieris, impertior tibi Indulgentiam Bullæ: alioquin servet tibi Deum illam ad instar mortis. Ita Vegha summ. tom. 2. cap. 7. cas. 23. Ratio e. 3. quia, cum hac conditione applicatam, si æger convalescat, lucrabitur postea in sequenti mortis articulo, p. 1. tr. 11. res. 106.

*Quando ap-
plicanda est
cum condi-
tione, (si
illam ad instar
mortis.)*

6. Adverte secundò, quod Indulgentia Bullæ non debet negari moribundo sensibus destituto, qui antea petiit Confessionem, etiam si postea nullum habeat signum. Idque etiam stando in opinione, quod tali non sit impertienda absolutio, neque sub conditione. Quia non stet per illum, quin confiteretur. Et ita habetur in Bulla, ut observat Villalobos tom. 1. tr. 27. clas. 1. num. 1. p. 1. tr. 11. res. 109. Ep. 5. tr. 3. res. 133.

*Applicanda
autem est
etiam sensu-
bus destituo-
to.*

7. Adverte tertio, quod Indulgentia Bullæ applicari potest moribundo per Laicum, si Sacerdos, & Clericus deficiant. Quia remissio pœnæ, quæ fit per Indulgentiam, non est absolutio à peccatis, nec ab ea dependet. Unde nec est necessarium quod concedens Indulgentias sit Sacerdos, ut docent DD. communiter. Ita Navarrus, & Trullench in Bull. libr. 1. part. 7. cap. 2. dub. 6. contra Ludovicum à Cruce in Bulla. disp. 1. cap. 8. dub.

*Et si non ab-
est Sacer-
dos, per Cle-
ricum, vel
laicum.*

